

НАУЧНЫЙ ИНФОРМАЦИОННЫЙ ЖУРНАЛ

БИЗНЕСИНФОРМ

ISSN 1560-4349

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ УКРАИНЫ И ЕЁ РЕГИОНОВ

Эффект влияния политических партий на уровень экономического роста государства является лучшим, если происходит частая смена управляющих партий у власти

В НОМЕРЕ:

- КАЧЕСТВО ЖИЗНИ
КАК ПОКАЗАТЕЛЬ РАЗВИТИЯ
- РЕГИОНАЛЬНЫЕ РЫНКИ
ТЕПЛОЭНЕРГОРЕСУРСОВ
- СТРАТЕГИЧЕСКИЙ МАРКЕТИНГ
ДЛЯ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ
- РАЗВИТИЕ МАЛЫХ ГОРОДОВ
УКРАИНЫ
- ОТХОДЫ В КОНТЕКСТЕ
РАЗВИТИЯ РЕГИОНА

№ 4(1)
2009

НАУЧНЫЙ ИНФОРМАЦИОННЫЙ ЖУРНАЛ
«БИЗНЕС ИНФОРМ»
№ 4(1)'2009 г. (364)

Выходит 1 раз в месяц

Издается с января 1992 г.

Свидетельство о регистрации
№ 7737 от 19.08.2003 г.

УЧРЕДИТЕЛЬ:

ХАРЬКОВСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАТЕЛЬ:

ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ «ИНЖЭК»

РЕДАКЦИЯ

Главный редактор: д-р экон. наук, проф.

В. С. Пономаренко

Научный редактор: д-р экон. наук, проф.

Н. А. Кизим

Зам. гл. редактора:

А. Г. Рыстенко

Выпускающий редактор:

Л. М. Либуркина

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

д-р экон. наук, проф.

Благуи И. С. (Ивано-Франковск)

д-р экон. наук, проф.

Булеев И. П. (Донецк)

академик НАН Украины,

д-р экон. наук, проф.

Долишний М. И. (Львов)

д-р экон. наук, проф.

Заруба В. Я. (Харьков)

д-р экон. наук, проф.

Иванов Ю. Б. (Харьков)

д-р экон. наук, проф.

Клебанова Т. С. (Харьков)

д-р экон. наук, проф.

Ковальчук К. Ф. (Днепропетровск)

д-р экон. наук, проф.

Орлов П. А. (Харьков)

д-р экон. наук, проф.

Тищенко А. Н. (Харьков)

д-р экон. наук, проф.

Ткаченко В. А. (Днепропетровск)

д-р экон. наук, проф.

Тридед А. Н. (Харьков)

д-р экон. наук, проф.

Христиановский В. В. (Донецк)

**В журнале могут публиковаться основные
результаты диссертационных работ по
экономическим наукам**

Журнал реферируется Книжной палатой
Украины, Институтом проблем регистрации
информации, Национальной академией
Украины (Киев), Институтом научной
информации по общественным наукам
(Москва)

**З ПЕРЕЛІКУ № 17 НАУКОВИХ ФАХОВИХ ВИДАНЬ
УКРАЇНИ, В ЯКИХ МОЖУТЬ ПУБЛІКУВАТИСЯ
РЕЗУЛЬТАТИ ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ
НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ ДОКТОРА
ТА КАНДИДАТА НАУК**

(Затверджено постановою президії ВАК України
від 19.01.2006 р. № 2-05/1)

Журнал «Бізнес Інформ» (Харківський національ-
ний економічний університет МОН України)

Бюлетень ВАК України, № 2' 2006

СОДЕРЖАНИЕ

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО- ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ «СОЦИАЛЬНО- ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ УКРАИНЫ И ЕЕ РЕГИОНОВ: ПРОБЛЕМЫ НАУКИ И ПРАКТИКИ»

СЕКЦИЯ 1. НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ И ЕЕ РЕГИОНОВ

Аванесова І. Б. Глобалізація світової економіки: інвестиційний аспект діяльності ТНК.....	4
Алексеев І. В., Хоменко А. І. Вплив соціально- економічного розвитку регіону на підприємства машинобудування	7
Андреева В. Н., Панова Е. Д. Качество жизни как показатель развития нации: подходы и методы оценивания	10
Афанасьев Н. В., Салашенко Т. И. Современное состояние и перспективы металлургической промышленности: энергоресурс социально-экономического развития.....	13
Ачкасов А. Е., Воронков А. А. Предпосылки реформирования региональных рынков теплоэнергоресурсов	16
Бочи А. К., Сунцова О. А. Оценка влияния социальной политики на темпы экономического роста	19
Бурда А. И. Методические аспекты формирования потенциала устойчивого развития предприятия.....	23
Васильчук І. П., Куценко О. І., Ніккел А. М. Оцінка наслідків впливу фінансової кризи на гірничо-металургійний комплекс України	26
Васильев О. В. Формування методичного апарату оцінки розвитку фінансової інфраструктури: регіональний аспект	30
Воронков А. А. Предпосылки реформирования региональных рынков теплоэнергоресурсов	33
Roman Voznyak. Moves: a Micro Level Study of Migration in Ukraine	34

гії. Причому так ситуація характерна для всіх підприємств даної галузі. Розрахований поріг втрати виручки не дає можливості жодному підприємству, яке підлягало дослідженню, відновити обсяги виробництва на рівні травня 2008 року, коли ситуація в країні була найбільш стабільною. Така ситуація може призвести не тільки до банкрутства промислових підприємств, а й дефолту країни в цілому. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Данилишин Б. Світова фінансова криза – тест для України // Дзеркало тижня.– 2008.– № 38.– С. 17.
2. <http://ukraineanalysis.wordpress.com>
3. Гошовский И. Английский пациент // Инвестгазета.– № 06.–12.10.2008.– С. 30.

УДК 332.1:338.49

ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОГО АПАРАТУ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

ВАСИЛЬЄВ О. В.

кандидат економічних наук

Харків

Розвиток регіональної інфраструктури на сьогоднішній день є достатньо досліджуваним питанням. Проте, в економічній науці існує принципова проблема: з одного боку не існує істотних відмінностей у розумінні терміну інфраструктура. Оскільки у працях вітчизняних науковців, а також у більш ранніх працях автора статті достатньо повно визначено розуміння сутності інфраструктури. [2, 3, 5, 7, 8].

Однак на сьогоднішній момент існує певний вакуум наукових розробок у галузі оцінки рівня та обґрунтування єдиної ефективної стратегії регулювання розвитку інфраструктури. Саме тому проблематика визначення економічної інфраструктури та її оцінки залишається відкритою.

Розглядаючи регіональний аспект функціонування ринкової інфраструктури, слід вказати що на додаток до наведених проблем ще постає питання подвійного підпорядкування та перекручування відповідних стратегічних регуляторних чинників.

Вітчизняними авторами достатньо уваги приділено проблематиці функціонування інфраструктури регіону, проте відкритим залишається питання визначення єдиного методичного підходу до оцінки стану розвитку інфраструктури.

Для розв'язання вказаної мети, у пропонуваній статті планується вирішення таких завдань:

- ✦ уточнення системи принципів оцінки інфраструктури регіону;

- ✦ систематизація методичних підходів до оцінки інфраструктури регіону;
- ✦ розрахунок показників оцінки стану завантаженості інфраструктури регіонів України на прикладі банківської інфраструктури.

Визначаючи концептуальний базис оцінки інфраструктури регіону, визначимося з головними принципами її оцінки.

Оцінка інфраструктури, на переконання автора, має здійснюватися за територіальною ознакою. Більшість об'єктів інфраструктури представляють собою об'єкти на користь яких визначальний вплив чинить територіальний фактор. Саме тому до оцінки інфраструктури слід підходити з позицій територіальної оцінки ефективності. Тобто через показники питомої ефективності на одиницю площі чи на інший ваговий показник, що характеризує функціонування ключової системи.

З іншого боку, інфраструктура за своєю сутністю визначається через виконання певних обслуговуючих функцій. У масштабі регіону об'єктами обслуговування можуть бути, на думку автора фізичні особи, суб'єкти господарювання а також їх об'єднання за певними групами. Таким чином, важливо визначати суб'єкта на якого орієнтована певна інфраструктурна одиниця.

Як ще один принцип слід визначити, що оцінка інфраструктури має здійснюватися у багатовимірному підході. Мова йде про оцінку динамічних та статичних, структурних та системних ознак у рамках єдиного підходу.

З огляду на наведене можна перейти до формування загальних позицій вивчення інфраструктури. Слід зазначити, що роль аналізу інфраструктури регіону підвищується разом із

ростом ділової активності. Зростання ролі інфраструктурних систем відбувається виключно у місцях концентрації попиту на них. Такими, як правило, є регіональні центри.

Розвиток і використання системи оцінки ринкової інфраструктури регіонів пов'язаний з удосконаленням процесів створення, збору, збереження, обробки і передачі економічної інформації на основі застосування технічних і комп'ютерних засобів і систем, тобто інформаційних технологій електронного аналізу на основі економіко-математичних моделей.

Узагальнена схема аналізу параметрів функціонування ринкової інфраструктури регіону, може бути представлена кількома рівнями, що умовно подані в *табл. 1*. Наведена схема аналізу є результатом творчого узагальнення підходів, що існують в літературі до регулювання ринкової інфраструктури регіону в цілому та окремих її секторів.

проаналізувати систему ключових чинників, що визначають їх розвиток.

Використаємо ваговий підхід, що характеризує співвідношення показників розвитку банківської інфраструктури з показниками функціонування виробничого сектора регіону.

Як видно з *табл. 2*, в Дніпропетровській області на 1 грн регіонального продукту приходить 19 коп. короткострокових кредитів, виданих суб'єктам господарювання, 21 коп. довгострокових кредитів та 61 коп. за сукупними вимогами банків за кредитами, наданими суб'єктам господарювання. В Одеській області на 1 грн регіонального продукту припадає 17 коп. короткострокових кредитів, 12 коп. довгострокових кредитів та 53 коп. За вимогами банків за кредитами, наданими суб'єктам господарювання. Третє місце посідає Волинська область, як за сумами короткострокових кредитів, довгострокових кредитів так і вимогами банків

Таблиця 1

Узагальнена схема аналізу параметрів фондового ринку.

Порядковий номер рівня інфраструктури регіону	Найменування рівня аналізу
1-й	Індексний (рейтинговий) аналіз інфраструктури регіону
2-й	Загальна характеристика економічних умов функціонування інфраструктури регіону
3-й	Аналіз кількісних показників об'єктів інфраструктури регіону
4-й	Аналіз рівня завантаженості інфраструктури регіону
5-й	Комплексний аналіз ринку в регіоні та показники його інфраструктурного забезпечення та інтеграції з базовими секторами

Так, визначення загальних умов функціонування інфраструктури регіону, ємності та структури ринків є найбільш дослідженими в економічній літературі [1, 4, 6, 9].

Слід зауважити, що ми не вважаємо за можливе дослідити в межах цієї роботи повний комплекс показників, який характеризує функціонування інфраструктури регіону, оскільки в окремих напрямках її функціонування існують досить суттєві відмінності.

Визначення загального рівня розвитку регіону потребує утворення відповідної бази для порівняння, оскільки, саме за допомогою порівняння показників з певними еталонами можливо визначити ефективність функціонування як окремої економічної системи, так і регіону взагалі.

Для визначення показників інтенсивності функціонування інфраструктури в регіоні як приклад наведемо оцінку стану функціонування банківської інфраструктури в регіоні за рівнем завантаженості (четвертий рівень аналізу за *табл. 1*). Для вирішення цього завдання слід

за кредитами (15 коп. На 1 грн. регіонального продукту, 14 коп. та 48 коп. відповідно).

Таким чином, використання наведених показників дозволить визначити рівень інтенсивності функціонування інфраструктури нівелювавши чинник масштабу регіону, а показавши якісні показники її функціонування та напрямки можливого подальшого розвитку.

Використання вагового підходу дозволить адекватно охарактеризувати пропорційність розвитку інфраструктури регіонів.

Використання пропонованого підходу дозволить принципово по-новому підійти до оцінки інтенсивності та пріоритетності розвитку інфраструктури, на засадах максимальної відповідності потребам економічного розвитку окремих регіонів. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабич В. П., Журавель В. В. Методичний інструментарій аналізу регіонального сегмента фондового ринку // Весник ХНУ Серія економічна. – 2004. – № 630. – Ч. 2. – С. 46 – 51.

Показники завантаженості фінансової інфраструктури в регіонах України

Регіон	Сума короткострокових кредитів – всього / ВРП	Сума довгострокових кредитів – всього, млн грн/ВРП	Вимоги банків за кредитами, наданими суб'єктам господарювання України, млн грн / ВРП	Сума короткострокових кредитів – всього / Кількість об'єктів ЄРДПО	Сума довгострокових кредитів – всього, млн грн / Кількість об'єктів ЄРДПО	Вимоги банків за кредитами, наданими суб'єктам господарювання України, млн грн/ Кількість об'єктів ЄРДПО	Кільк банк відділень на 01.01.2008 / райони	Сума короткострокових кредитів суб'єктам господарювання, всього, млн грн / Кільк. банк відділень	Сума довгострокових кредитів, суб'єктам господарювання, всього, млн грн / Кільк. банк відділень	Вимоги банків за кредитами, наданими суб'єктам господарювання України, млн грн /Кільк. банк відділень
Автономна Республіка Крим	0,10	0,06	0,31	323,37	64,55	95,12	109,93	0,95	2,00	2,94
Вінницька	0,07	0,06	0,22	196,46	57,99	84,77	20,70	1,36	2,95	4,31
Волинська	0,15	0,14	0,48	233,41	144,68	212,61	25,19	2,91	6,20	9,11
Дніпропетровська	0,19	0,21	0,61	170,16	213,04	308,57	71,45	5,61	12,52	18,13
Донецька	0,15	0,16	0,35	214,76	158,03	276,84	100,17	5,53	7,36	12,89
Житомирська	0,05	0,04	0,16	176,90	41,08	58,72	16,87	1,00	2,32	3,32
Закарпатська	0,05	0,06	0,20	298,22	59,91	81,41	43,54	0,72	2,01	2,73
Запорізька	0,09	0,09	0,27	177,20	93,09	138,81	39,30	2,58	5,25	7,83
Івано-Франківська	0,07	0,14	0,40	225,45	137,76	167,55	37,57	1,32	6,11	7,43
Київська	0,02	0,04	0,12	584,65	41,51	51,20	97,92	0,17	0,71	0,88
Кіровоградська	0,06	0,04	0,18	171,23	35,92	55,73	18,52	1,16	2,10	3,25
Луганська	0,09	0,06	0,19	183,21	55,75	103,36	41,50	2,60	3,04	5,64
Львівська	0,10	0,09	0,37	185,17	90,23	125,73	53,85	1,92	4,87	6,79
Миколаївська	0,13	0,07	0,36	176,69	66,20	103,08	33,26	2,09	3,75	5,83
Одеська	0,17	0,12	0,53	181,41	117,70	173,63	47,35	3,08	6,49	9,57
Полтавська	0,08	0,08	0,22	234,69	82,55	131,57	32,08	2,09	3,52	5,61
Рівненська	0,09	0,06	0,22	222,46	60,71	104,12	24,44	1,95	2,73	4,68
Сумська	0,09	0,06	0,24	206,16	57,20	91,93	25,89	1,69	2,77	4,46
Тернопільська	0,07	0,05	0,24	139,71	50,42	72,94	16,53	1,61	3,61	5,22
Харківська	0,12	0,10	0,38	166,64	103,36	154,06	43,85	3,04	6,20	9,24
Херсонська	0,12	0,06	0,35	158,41	56,05	84,17	24,67	1,77	3,54	5,31
Хмельницька	0,06	0,06	0,22	179,80	55,43	77,77	22,30	1,24	3,08	4,33
Черкаська	0,09	0,06	0,24	295,19	57,84	93,44	38,10	1,21	1,96	3,17
Чернівецька	0,06	0,08	0,29	258,05	77,42	97,09	34,45	0,76	3,00	3,76
Чернігівська	0,12	0,06	0,25	319,16	59,61	114,19	26,82	1,71	1,87	3,58

2. Васильєв О. В. Методологія і практика інфраструктурного забезпечення функціонування і розвитку регіонів України: Монографія.– Харків: ХНАМГ, 2007.– 341 с.

3. Герасимчук В. І. Ринкова інфраструктура та її вплив на ринок праці.– К.: Вид-во Принт Експрес, 1999.– 33 с.

4. Гойко А. Ф. Организация рынка финансового капитала в Украине. – К., 1995. – 208 с.

5. Долішній М., Беленький П. Проблемы развития рыночной инфраструктуры (методологичний та регіональний аспекти) // Вісник Тернопільської академії народного господарства – № 5-1. – 2004. – С. 179 – 188.

6. Кривцун Л. А. Экономика мирохозяйственных связей: Учеб. пособие для вузов. – Х.: ХГПУ, 1999. – 162 с.

7. Павлов В. І. Політика регіонального розвитку в умовах ринкової трансформації (теоретико-методологічні аспекти та механізми реалізації). – Луцьк: Надстир'я. 2000. – 580 с.

8. Ткач А. А. Базисні інститути ринкової інфраструктури в трансформаційній економіці // Економіка розвитку. – Харків: ХДЕУ, 2004. – № 92 [30]. – С. 50 – 54.

9. Яценюк А. Фондовий ринок України: проблеми та перспективи розвитку // Вісник НБУ. – 2004. – № 11. – С. 4 – 9.

УДК 332

ПРЕДПОСЫЛКИ РЕФОРМИРОВАНИЯ РЕГИОНАЛЬНЫХ РЫНКОВ ТЕПЛОЭНЕРГОРЕСУРСОВ

ВОРОНКОВ А. А.

Харьков

Современный индустриальный профиль большинства стран мира, даже при условии их высокотехнологичного развития, в значительной степени формируется под влиянием фундаментальных секторов экономики, которые в ее отраслевой структуре являются наиболее энергоемкими. Собственно, это и обуславливает сохранение устойчивой макроэкономической зависимости между объемами производства и потребления теплоэнергоресурсов, а устойчивость, ценовую приемлемость и полноту теплоэнергообеспечения, и главное – эффективность теплоэнергопотребления, превращает в определяющие факторы национальной конкурентоспособности. При констатации этого факта очевидной становится необходимость обеспечения сильной теплоэнергетической составляющей в ходе формирования конкурентной позиции государства в международном финансово-экономическом пространстве, а, следовательно, необходимость становления и развития конкурентных национальных рынков теплоэнергоресурсов.

Нерешенность этого вопроса тормозит завершение рыночных преобразований в отечественном топливно-энергетическом комплексе (ТЭК) и отдаляет перспективы его полноценной интеграции в энергетический сектор ЕС. С созданием в Украине теплоэнергорынков, ориентированных на конкуренцию, непосредственно связано решение таких важных проблем, как ликвидация перекрестного субсидирования и совершенствование механизмов тарифо и ценообразования в ТЭК; погашение многомиллиардных долговых сумм, накопленных субъек-

тами хозяйствования каждого из трех звеньев рыночной электроэнергетической цепочки; привлечение масштабных капиталовложений, необходимых для модернизации изношенных производственных мощностей и сооружения новых, а также внедрения теплоэнерго- и экологосберегающих технологий в отечественной топливно-энергетической сфере.

Среди проблем отечественного теплоэнергетического рынка, прежде всего, стоит отметить очевидную неадекватность действующей модели оптового рынка теплоэнергии (ОРТ) Украины, энергетического пула, потребностям экономической конъюнктуры. Существующие конструкционные недостатки этой модели, предусмотренный ею нерыночный характер ценообразования и объективная необходимость дальнейшей либерализации взаимоотношений участников рынка, а также увеличение его открытости актуализируют переход к более прогрессивной модели на основе двусторонних договоров, которая в обязательном порядке предусматривает создание Балансирующего рынка теплоэнергии и рынка вспомогательных услуг в теплоэнергетике Украины.

Предпосылкой к решению рассматриваемой проблемы является принятие Верховной Радой Украины в 2005 году Закона Украины «О теплоснабжении» [1], который призван сыграть ключевую роль в переустройстве региональных рынков тепловой энергии (РРТЭ) в крупных городах, теплоснабжение (ТСН) которых осуществляется от крупных районных котельных и отопительных (или промышленно-отопительных) ТЭЦ.

Статьи этого закона формулируют принципы государственной политики в сфере ТСН, нормы, позволяющие теплогенерирующей компании осуществлять поставку произведенной тепловой энергии непосредственно потребителям на осно-